

Кропивницька Т. А.,
доцент кафедри професійного,
неолімпійського та адаптивного спорту
Національного університету
фізичного виховання і спорту України,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент (м. Київ)

СИСТЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ І УПРАВЛІННЯ СПОРТОМ В ІТАЛІЇ

Kropyvnytska T. A. System of organization and management of sports in Italy

Keywords: *sports system, Italy, best practices*

Вступ. На ефективність розвитку спорту в країні впливає низка факторів, серед яких організаційне забезпечення відіграє ключову роль. Від раціонально побудованої і дієвої системи управління спортом залежить у підсумку кількість осіб, які займаються спортом чи його видом, успішність збірних команд на міжнародній арені тощо [1].

Серед країн-учасниць міжнародного спортивного руху вирізняється Італія. Вона є лідером Всесвітніх ігор (англ. World Games). За кількістю завойованих медалей на цих змаганнях станом на 2022 рік Італія перебуває на I місці командного заліку (золотих – 167, срібних – 168, бронзових – 153) [9]. Збірні команди цієї країни вважаються лідерами й Олімпійських ігор: з 27 Ігор Олімпіад, в яких взяли участь, у 23 змаганнях Італія увійшла до ТОП-10.

Турин став столицею першої літньої Всесвітньої універсіади у 1959 році, проведеної під егідою FISU – Міжнародної федерації університетського спорту. Організатори цих змагань розробили логотип, який використовується до сьогодні [8]. Італія найчастіше приймала ці змагання, і останні літні ігри, що пройшли у 2021 р. у Неаполі, стали п'ятими в її історії. Щодо зимових Всесвітніх універсіад, то і тут немає іншої країни, яка б була організатором частіше за Італію: у 2025 році це станеться всьоме [2].

Все це свідчить про сприятливе географічне положення для розвитку як зимових, так і літніх видів спорту, популярність спорту в країні, ефективні підходи до побудови системи управління спортом. Для України наразі вивчення кращих практик країн Європейського союзу (ЄС) є актуальним питанням через зниження результатів на Олімпійських іграх, неефективність та застарілість діючої системи організації спорту, бажанням стати частиною європейського співтовариства, а отже необхідності адаптації до його вимог.

Мета дослідження – узагальнення підходів до організації і управління розвитком спорту в Італії задля виділення перспективних шляхів удосконалення вітчизняної системи.

Методи дослідження: аналіз (у тому числі літературних, документальних джерел та інформації мережі Інтернет), синтез і узагальнення; порівняння.

Результати дослідження та їх обговорення. Аналіз офіційних сайтів італійських спортивних організацій, а також їх нормативних документів дозволив скласти уявлення про систему спорту Італії. Її особливості полягають у наступному.

Італія, як і інші країни ЄС, реалізує європейську модель спорту з наявним державним органом управління – Міністерство культурної спадщини та культурної діяльності Італії, та розгалуженою системою громадських організацій, головною з яких виступає Національний олімпійський комітет (CONI).

Повноваження CONI дуже широкі. До них відносяться [5]:

- розвиток спорту всіх рівнів, починаючи з дошкільного (п. 2 ст. 3 Статуту);
- визначення механізму роботи між федераціями та клубами (п. 2 ст. 3 Статуту). Саме клуби становлять основу спорту у будь-якій країні ЄС. В Італії станом на 2023 р. функціонує 120 тис. клубів, в яких займаються 12 млн. осіб [4];
- контроль за проведенням змагань, підготовкою спортсменів, затвердження критеріїв, за якими федерації отримують кошти від CONI (п. 5 ст. 7);
- затвердження критеріїв та способів перевірок ефективності діяльності, у т.ч. фінансової, структур, що визнаються та патронуються CONI;
- встановлення принципів, яким мають відповідати статuti спортивних організацій, що прагнуть отримати визнання CONI (п. 4 ст. 6 Статуту);
- визначення критеріїв для відмежування аматорського спорту від професійного (п. 4 ст. 6 Статуту);
- розробка Кодексу спортивної поведінки і контроль за його дотриманням всіма учасниками національного спортивного руху (ст. 13 Статуту) тощо.

Навіть контроль за фінансовим становищем професійних клубів знаходиться під юрисдикцією CONI [3].

Членами CONI станом на початок 2023 року виступають 4 групи організацій [6]:

- 1) 47 федерацій, яким надано статус «національних», з яких 29 – олімпійські, 19 – з неолімпійських видів спорту, 4 – інші організації (наприклад, Федерація спортивної медицини або університетського спорту тощо);
- 2) 16 асоційованих федерацій з неолімпійських видів спорту, які прагнуть отримати визнання;
- 3) 14 організацій Італії, що сприяють розвитку спорту. Всі вони спрямовані на спортивну, рекреаційну, соціальну і культурну діяльність разом із аматорськими спортивними асоціаціями, клубами; проведення спортивних заходів місцевого, регіонального і національного рівня серед молоді та дорослих, у тому числі маргіналізованих членів суспільства;
- 4) 19 почесних організацій, серед яких Асоціація спортивної преси, Спеціальна Олімпіада Італії та інші.

Визнання спортивної федерації відбувається в декілька етапів [7]:

1) подача заявки. Це можливо зробити в тому випадку, якщо вона охоплює своєю діяльністю щонайменше 1 тис спортсменів (зокрема молодь) у мінімум 50 асоціаціях-членах в усіх регіонах Італії. Федерація повинна мати можливості самофінансування, не передбачати отримання прибутку, регулярно проводити змагання та брати в них участь на міжнародному рівні, відповідати принципам Олімпійської хартії, протидіяти допінгу тощо. Вид спорту не має бути пов'язаними з військовими діями та заохочувати до насильства;

2) випробувальний період від 2 до 5 років, протягом якого федерація повинна розвинути свою організацію на нормативному (адаптувати статут до положень CONI), організаційному (збільшити кількісні показники свого розвитку відповідно до встановлених норм) та технічно-спортивному рівнях відповідно до чинних правил CONI та умов національної спортивної системи. Організація зобов'язана щорічно надавати фінансові звіти зовнішніх аудиторів, інформацію про членів, спортивні заходи тощо. Ненадання документів у встановлені терміни тягне за собою анулювання заявки на визнання. Перевірка членів організації здійснюється за допомогою спеціального програмного забезпечення;

3) визнання федерації зі статусом «повноправна» або приєднання її до визнаної федерації і втрата нею своєї автономії.

Федерація, що отримала визнання CONI, має право використовувати його логотип, претендувати на фінансування.

Таким чином CONI представляє собою потужний орган управління спортом з широким представництвом у ньому всіх громадських структур, що розвивають різні спортивні напрями.

Висновки. Результати аналізу системи організації спорту Італії дозволяють виділити низку особливостей: широкі повноваження Олімпійського комітету Італії (CONI), як головного органу управління розвитком спорту; сегментація спортивних федерацій відповідно до кількісних показників їх розвитку і стимулювання до подальшого зростання; акцент на фінансову самодостатність і прозорість економічної діяльності федерації при її визнанні; поширення принципів належного врядування та контроль за їх дотриманням у діяльності спортивних федерацій; численне представництво в системі організацій Спорту для всіх (14) з різними назвами, але діяльність яких подібна і інтегрована в загальну систему асоціацій і федерацій; діджиталізація процесів управління і звітності тощо. Ці підходи доцільно впроваджувати у вітчизняну систему спорту.

Список використаних джерел:

1. Дев'ятаєва О, Кропивницька Т. Організація та управління пляжним волейболом у світі та Україні. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2016. № 2. С. 70-75.
2. FISU World University Games. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/FISU_World_University_Games.
3. Official site CONI. Controlli delle federazioni sulle società professionistiche. URL: <https://www.coni.it/it/coni/leggi-e-statuto/controlli-delle-federazioni-sulle-societa-professionistiche.html>.

4. Official site CONI. Italian National Olympic Committee. URL: <https://www.coni.it/en/coni-eng.html>.
5. Official site CONI. Laws-and-statute. URL: <https://www.coni.it/en/coni-eng/laws-and-statute.html>.
6. Official site CONI. National sports federations. URL: <https://www.coni.it/en/national-sports-federations.html>.
7. Official site CONI. Regolamento dei Riconoscimenti ai fini sportivi delle DSA. URL: https://www.coni.it/images/pdf/2013_11_13_%20CN_Regolamento_DSA_con_mod_Pres_cons.pdf.
8. Official site FISU. FISU History. URL: <http://fisunet.net/en/FISU-history-3171.html>.
9. Official site IWGA. Medal history of the World Games. URL: <https://www.theworldgames.org/results/medal-history>.

Гета А. В.,
доцент кафедри фізичної культури та спорту
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»,
кандидат наук з фізичного виховання та спорту (м. Полтава)

Мороз О. В.,
викладач кафедри фізичного виховання та спорту
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка (м. Київ)

Остапов А. В.,
старший викладач кафедри фізичної культури та спорту
Національного університету «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка» (м. Полтава)

СВІТОВІ ТРЕНДИ ТА ВИКЛИКИ СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Heta A. V., Moroz O. V., Ostapov A. V. World Trends and Challenges to the Higher Education System

***Keywords:** reforming the system of university education, world trends, policy of reforming the system of university education*

Однією з провідних тенденцій у процесі розвитку є реформування системи вищої освіти, як процесу формування моделі, що відповідає викликам ХХІ століття. При цьому під поняттям реформування системи вищої освіти необхідно розуміти якісну зміну основних показників системи, трансформацію її в новий стан, адекватний викликам часу [4].

Цей процес супроводжується переглядом в освіті стратегічних пріоритетів і ціннісних уявлень, методологічних і методичних засад, уточненням функцій і напрямів здійснення державної політики країни у цій галузі.

При розгляді тенденцій у реформуванні університетів слід розрізняти поняття «світові тренди» та «світові виклики». Тренди позначають домінуючий напрям, схильність, рух у розвитку системи освіти, тоді як «виклики» передбачають вимоги, попит у цій сфері, що відповідає світовим тенденціям і трендам [3].